

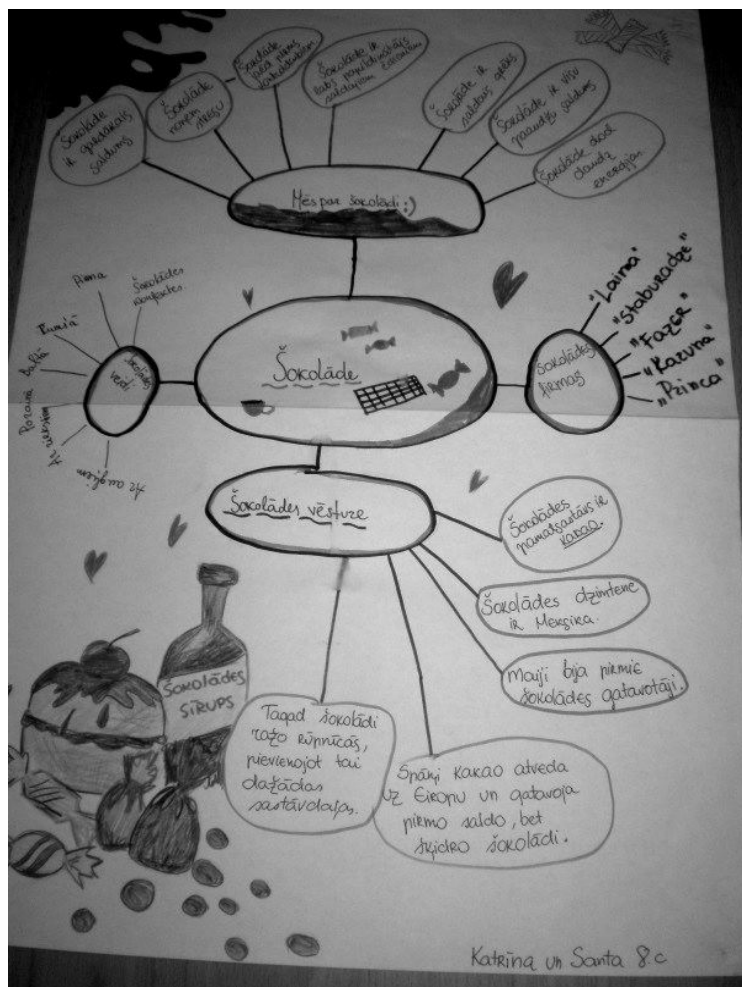
Mājturības un tehnoloģiju skolotāju metodiskās apvienības pieredze

Metodes „Domu karte” izmantošana uztura tēmas „Saldie ēdieni. Šokolāde” apguvē

Domu karte ir tīklveida zīmējums, kurā uzglabā, sakārto un prioritāšu secībā saliek informāciju, izmantojot atslēgvārdus jeb atmiņas ierosinošos vārdus un attēlus. Katrs domu kartē iekļautais atmiņas ierosinātājs darbojas kā atslēga, ar kuras palīdzību tiek “atvērtas durvis” uz faktiem, idejām un informāciju. Grafiski ideju karte tiek attēlota kā diagramma, kurā galvenais atslēgvārds (kartes ideja vai temats) tiek savienots ar saistītiem jēdzieniem (<http://domukartes.wordpress.lv/>).

Šo metodi izmantoju dažādu tēmu apguvē arī mājturībā un tehnoloģijās. Tā veido skolniecēm prasmes koncentrētā veidā uzskatāmi attēlot savu domu, strādājot ar ļoti dažādu informāciju, mācoties to atlasīt, strukturēt un apkopot. Viena no tādām ir uztura tēma 8. klasē „Saldie ēdieni. Šokolāde”.

Stundas sākumā tiek runāts par saldajiem ēdieniem, to uzturvērtību un nepieciešamību

ēdienkartes veidošanā un dažādošanā. Ar uzvedinošu jautājumu palīdzību skolnieces diskutē par saldo ēdienu dažādību, līdz nonāk pie secinājuma, ka daudzos saldajos ēdienos kā komponents ir šokolāde. Tālāk darbs tiek veikts pāros, veidojot domu karti tieši par produktu. Katrs pāris saņem tekstu par tās vēsturi, dažādus iepriekš sagatavotus materiālus no žurnāliem. Uz lapas centrā ieraksta tēmu. Ar atzariem tēmu savieno ar apakštēmām, kuras skolnieces atlasa no dotajiem materiāliem un iepriekšējām zināšanām. Papildus dotajai izdarei var izpētīt arī citu pieejamo informāciju par šī produkta izmantošanu ne tikai pārtikā, bet arī

skaistumkopšanā u.c., kas var būt kā mājas darbs. Nākošajā nedēļā katrs pāris prezentē savu darbu, īpaši uzsverot to, ko uzzinājis no jauna.

**Varakļānu vidusskolas
mājturības un tehnoloģiju skolotāja
Lolita Briška**

Interešu izglītības pulciņa „Vides Dizains” programma 6.-8. klasei

Cilvēki aizvien lielāku uzmanību pievērš telpas un laika pareizai organizēšanai. Droši vien tieši ar to var daļēji izskaidrot aizraušanos ar Fen-Šui-senķīniešu zinātnes par telpas organizēšanu tādā veidā, lai nodrošinātu komfortu dvēselei un miesai.

Darbā piedāvāta interešu izglītības pulciņa „Vides dizains” programma 6.-8. klašu audzēkņiem.

Darba mērķis:

Iepazīstināt skolēnus ar interjera un vides papildināšanas iespējām, izmantojot zaļos augus un grieztos ziedus.

Darba uzdevumi:

1. Izpētīt un apkopot literatūru par programmas tēmu.
2. Radīt priekšstatu par interjera apzaļumošanas paņēmieniem.
3. Apgūt dažādu telpaugu kopšanas paņēmienus.
4. Rosināt iegūtās zināšanas izmantot praktiskajā dzīvē.

Programmas īstenošanas plāns:

Programma paredzēta 6. – 8. klašu grupas

skolēniem, viena gada garumā. Nodarbības plānotas vienu reizi nedēļā 40 minūtes.

Dalībnieku skaits: 10 – 12

Programmas apgūvē tiks izmantotas teorētiskas zināšanas (augu kopšanas un augšanas mācības pamati, telpas apzaļumošana) un praktiskās nodarbības telpaugu kopšanā. Skolas pasākumu telpu interjera papildināšana ar floristikas darbiem un vides dizaina elementiem.

Programmas īstenošanas plānotie rezultāti:

1. Gūtas pamatiemaņas telpaugu kopšanā un izvēlē;
2. Apskatīt un izvērtēt telpas Praulienas pamatskolā, lai

iepažitos ar kompozīciju pielietojumu telpas interjera papildināšanā;

3. Gūt priekšstatu par telpu tematisku noformējumu, izmantojot griezto ziedu un augu kompozīcijas.
4. Praktiski veidot ziedu un dabas materiālu kompozīcijas skolas pasākumu telpu noformēšanai.
5. Rast priekšstatu par dabas materiālu pielietojumu dažādos āra vides dizaina elementos.

Temats	Stundu skaits	Nepieciešamie materiāli
Dzīvojamo telpu apzaļumošana (teorētiskā daļa)	10	Žurnāls „Deko”, „Latvijas Avīzes” tematiskie pielikumi, žurnāls „Psiholoģijas Pasaule”, žurnāls „Dari Pats”. Dažādi telpaugi. Interneta resursi. Dabas materiāli, ziedi, floristikas līme, līmes pistole, floristikas materiāli, kartons, šķēres.
1. Dzīvojamo telpu interjera dizaina specifika un telpaugu nozīme interjera vides veidošanā.	2	
2. Telpaugu dažādība un to kopšanas īpatnības.	2	
3. Dzīvojamām telpām domāto telpaugu izvēle un kopšana.	2	
4. Telpaugu kompozīcijas dzīvojamās telpās.	2	
5. Terāriji.	2	
Biroja (skolas) telpu apzaļumošana (teorētiskā daļa + praktiskā daļa)	8	
1. Biroja telpu interjera dizaina specifika un telpaugu nozīme interjera vides veidošanā.	3	
2. Birojiem domāto telpaugu izvēle un kopšana.	3	
3. Telpaugu kompozīcijas biroja telpās.	2	
Telpas tematiskais noformējums ar augu un ziedu palīdzību (teorētiskā daļa + praktiskā daļa)	17	
1. Iepazīšanās ar floristiku un tās uzdevumiem.	3	
2. Buķetes, kompozīcijas veidošanas paņēmieni.	4	
3. Tematiski pušķi un kompozīcijas.	4	
4. Praktiskais darbs floristikas pamatiemaņu apgūšanā.	4	
5. Skolas pasākumu telpas tematiskais noformējums.	4	
6. Dabas materiāli āra vides objektos.	2	
KOPĀ	35 stundas	

**Praulienas pamatskolas
mājturības un tehnoloģiju
skolotāja
Māra Lilita Lapiņa**

Adām zeķes

Pamēģināsim zeķu dziju!

Lai uzadītu vilnas zeķes, ko var ievilkēt dāmu zābaciņos, elegantās vīriešu kurpēs, stilīgos pusaudžu un bērnu apavos, iesaku izmantot speciālu zeķu dziju, kuras vilnas pavediens ir smalkāks un izturīgāks par tradicionālo vilnu.

Speciāli zeķēm domātā dzija patīkami atvieglo adīšanu, jo atbrīvo no garlaicīgās dziju galu slēpšanas. Adīšana ir kļuvusi arī daudz aizraujošāka, jo pēc kamola var nojaust tikai krāsu gammu, bet to, kā veidosies raksts, var ieraudzīt tikai uzadot paraugu.

Kvalitatīva Vācijā un Itālijā ražota zeķu dzija (Regia un Red Heart, Happy wool un Supersocke) ir salīdzinoši dārga. Turcijas ražojumi ir lētāki, mazākā krāsu izvēlē un satur daudz vairāk sintētikas.

Materiāli un piederumi

- 100 g (420 m) zeķu dzijas
- 2,5 numura zeķu adatas
- lāpāmadata diegu galu ievilkšanai

Zeķes

Klasiska kapzeke - jauniešu apģērba stilam piemērota stulma daļa, kas izskatās kā nobrucinātas getras.

Darba gaita

- Uzmetam 66 valdziņus (raksta valdziņu skaitam jādalās ar 6). Sadalām tos uz 4 adatām
- Sākumā adām valnīti sviķeļa rakstā (1 valdziņš labiski, 1 valdziņš kreiliski). Pēc 2 cm pārejam uz rakstu.

• 1.							12
-							11
12.							10
	-	-	-				9
	-	-	-				8
	-	-	-				7
	-	-	-	-	-	-	6
	-	-	-	-	-	-	5
	-	-	-	-	-	-	4
				-	-	-	3
				-	-	-	2
				-	-	-	1

kārtu atkārtojam 9 reizes.

- Pēc tam turpinām gludā labiskajā adījumā.
- Lai zeķes pēda būtu šaurāka nekā stulms, valdziņu skaits jāsamazina. Saadām kopā katru 5. un 6. valdziņu. Nepieciešamo valdziņu skaitu vajadzētu noskaidrot, uzadot paraugu (36.izmēra zeķei 56 valdziņi).
- Lai papēdis būtu stingrāks, to adām nocelto valdziņu rakstā- turpejošajā kārtā 1 valdziņu noceļam, 1 izadām labiski, atpakaļkārtu adām kreiliski.

• Pēdas daļas platumu un garumu visprecīzāk varam noteikt, zeķi pielaiķojot.

• Purngala noraukumam pēdas abās pusēs noraucam pa vienam valdziņam. Katrā kārtā valdziņu skaits samazinās par 4.

• Pēdējos 8 valdziņus uzveram uz pavediena gala un ar

lāpāmadatu nostiprinām kreisajā pusē.

Klasiska kapzeke - stulma daļā 3 atlociņi- rullīši

Darba gaita

- Uzmeto valdziņu skaitam jādalās ar 8.
- Shēmā, pelēki apzīmētās rindas adām ar zilu diegu, atlikušās ar dzeltenbrūnu.
- Ar zilu diegu uzmetam 64 valdziņus, sadalām uz 4 adāmadatām.
- 4 cm adām labiskajā adījumā, tad atstājam valdziņus uz palīgadatām.
- Ar dzeltenu diegu uzmetam 64 valdziņus un adām 3 cm labiskajā adījumā.
- Zilo atlociņu bāžam dzeltenbrūnajā, ar dzeltenbrūno diegu saāķējam valdziņus tā: * ar adāmadatu aizķeram 1. dzeltenu, kā arī 1. zilo valdziņu un saadām tos.
- Pabeiguši savienot, valdziņus atstājam uz palīgadatām.
- Ar zilo diegu uzmetam 64 valdziņus, sadalām tos uz 4 adāmadatām un 2 cm adām labiskajā adījumā, tad šajā atlociņā iebāžam 2 jau noadītos atlociņus un ar zilo diegu savienojam atlociņus vienā, atkārtojot no* līdz *.

- Tālāk adām pa apli 12 cm rakstā (skat shēmu).
- Adām papēdi.
- Tad 2. un 3. adāmadatas valdziņus adām rakstā (skat shēmu), bet 1. un 4. labiskajā adījumā, krāsas mainām, kā attēlots shēmā.

-	-	-	Ū	Ū	-	-	-	16
-	-	-	Ū	Ū	-	-	-	15
-	-	-	Ū	Ū	-	-	-	14
I	I	I	Ū	Ū	I	I	I	13
I	I	I	I	I	I	I	I	12
I	I	I	I	I	I	I	I	11
I	I	I	I	I	I	I	I	10
I	I	I	I	I	I	I	I	9
-	-	-	-	-	-	Ū	Ū	8
-	-	-	-	-	-	Ū	Ū	7
-	-	-	-	-	-	Ū	Ū	6
I	I	I	I	I	I	Ū	Ū	5
I	I	I	I	I	I	I	I	4
I	I	I	I	I	I	I	I	3
I	I	I	I	I	I	I	I	2
I	I	I	I	I	I	I	I	1

- Kad noadīti 21 cm taisnās pēdas daļas, veidojam zeķes galu un pabeidzam ar zilo diegu.
- Otru zeķi adām tāpat!

I labiskais valdziņš
- kreiliskais valdziņš
Ū noceltais valdziņš ar pavedienu aiz adījuma

Ērgļu vidusskolas
mājturības un tehnoloģiju
skolotāja Ilze Enģe

Mājturības stunda 9.klasē Videi draudzīga, atbildīga iepirkšanās

- Ierosināšanas fāzē skolnieces noskatās materiālu internetā TED.com/ talks in Latvian/ languages.lv/ Džesija Aringtone: nevilkt neko jaunu. Isfilmiņas ilgums 5, 25 minūtes.
- Pārrunas ar skolniecēm par filmu:
 - 1) Kas likās visinteresantākais?
 - 2) Ko mēs varam mācīties?
 - 3) Kādi plusi šādai rīcībai?
 - 4) Ko mēs varam mācīties no Džesijas?
 - 5) Kāpēc skolotāja jums rāda šo filmu?
 - 6) Kāds būs mūsu mācību stundas temats?
- Skolnieces tiek informētas par stundas tēmu, mērķi, uzdevumiem.
Stundas mērķis: Apzināties savas iespējas sabiedrības ilgtspējīgas attīstības sekmēšanai, vides uzturēšanai.
Stundas uzdevumi:
 - 1) aprēķināt savu ekoloģiskās pēdas nospieduma lielumu.
 - 2) grupās izveidot padomus gudram patērētājam.
 - 3) iepazīties ar sastopamākajiem preču marķējumiem.
- Informācija par ekoloģisko pēdu.
- Ekoloģiskās pēdas lieluma aprēķins. To var aprēķināt, izmantojot ekoloģiskās pēdas nospieduma kalkulatoru www.pdf.lv.
- Pārruna par ekoloģiskās pēdas samazināšanas iespējām. Skolnieces tiek aicinātas uz diskusiju, dalīšanos pieredzē.
- Meitenes uz zaļām papīra lapām zīmē savu ekoloģisko pēdu, shematiski attēlojot iespējas, kā samazināt pēdas lielumu.
- Aplūkojam savu apģērbu etiķetes, noskaidrojam valstis, kurās apģērbi ražoti. Pasaules politiskajā kartē skolotāja ar mini līmlapiņām atzīmē valstis.
- Sadalās grupās, pa grupām (optimāli 2-3 meitenes katrā grupā) veido *Padomus gudram patērētājam*. Grupu nosaukumus var veidot no veco žurnālu burtiem, tos izgriežot (lietu otrā dzīve!).
- Pārruna par grupu veidotajiem padomiem.
- Skolnieces tiek iepazīstinātas ar pazīstamākajām preču zīmēm Latvijā.
- Mācību ekskursija uz pārtikas veikalu (iepriekš saskaņojot ar veikala vadītāju). Meitenēm uzdevums grupās- izvēlēties produktus, no kuriem tiks gatavotas vakariņas, ievērojot ilgtspējīgas attīstības principus. Sava izvēle jāpamato.
- Mājas uzdevums- katra skolniece vienu nedēļu izpēta savu brokastu ģeogrāfiju- no kurām valstīm nāk tie produkti, kuri tiek lietoti pārtikā.
Gatavojot mācību stundu, izmantotas idejas, kas gūtas projektā „Globālā dimensija sociālo zinātņu mācību priekšmetos”. Projekts tiek īstenots ar Eiropas Savienības finansiālu atbalstu un LR Ārlietu ministrijas atbalstu.

Lubānas vidusskolas
mājturības un tehnoloģiju skolotāja
Ilva Markova

Skolu atbalsta personāla metodiskās apvienības pieredze

Programma „Klausies. Runā. Lasi. Raksti”

Valsts izglītības satura centrs sadarbībā ar Latvijas Skaņas un Valodas Terapijas Asociāciju (LASVATA) aicināja vispārīzglītojošo skolu un interešu izglītības iestāžu vadītājus, pirmskolas un sākumskolas skolotājus, logopēdus un citus speciālistus uz semināru „E- vides mācību programmu daudzveidīgās izmantošanas iespējas runas un valodas korekcijā un emocionālajam līdzsvaram”.

Tika sniegta iespēja iepazīties ar Alirana komandas darbu, kas ērtā, pieejamā veidā piedāvā pasaulē zinātniski pārbaudītas un inovatīvas apmācību metodes valodas korekcijā un skaņas terapijas pakalpojumus e-vidē.

Semināra dalībnieki iepazīs ar E - vides apmācību platformas www.alirana.lv programmu „Klausies. Runā. Lasi. Raksti”, kas izveidota ar nolūku piedāvāt mūsdienīgas apmācību metodes un atvieglot speciālistu darbu, palīdzēt uzlabot bērnu akadēmiskos rezultātus, iesaistot mācību procesā arī vecākus, tādējādi veicinot trīspusīgu atbildību starp skolu, vecākiem un speciālistiem.

Programmas izveidošana prasīja apjomīgu, metodiski pamatotu darbu. Programmu radījusi 12 cilvēku komanda. Speciālisti izstrādāja metodiku 2 gadus, sešus mēnešus noritēja programmēšanas darbi, tika izveidoti 1000 skaņu faili, 500 unikāli zīmējumi.

Tagad savā ikdienas darbā pedagogi, logopēdi un vecāki var izmantot jaunu programmu valodas prasmju attīstīšanai „Klausies. Runā. Lasi. Raksti”, kas veidota balstoties uz valodas veidošanās agrīnām likumsakarībām.

„Klausies. Runā. Lasi. Raksti” ir pirmā Latvijā radītā e- vidē lietojamā programma klausīšanās, runāšanas, lasīšanas un rakstīšanas prasmju pilnveidošanai latviešu valodā bērniem no 3gadu vecuma, izmantojot audiālul skaņu ierakstus un attēlu sērijas ar daudzpusīgām iespējām—pirmskolas bērniem vārdu krājuma papildināšanai, darbā ar minoritāšu bērniem un skolēniem pareizai latviešu valodas apguvei, kā arī pieaugušajiem, kuri dažādu apstākļu (slimības – traumas, insults u.c.) dēļ, zaudējuši spēju skaidri izteikties.

Tā ietver vingrinājumu kopu, kuru saturā ir strukturētas zināšanas par latviešu valodas fonētikas un grafētikas likumībām.

Gan valodas veidošanās procesā, gan valodas mācīšanās procesā svarīgi, ka bērni iemācās klausīties,

daudzreiz atkārtot vienus un tos pašus vārdus, frāzes, teikumus. Tā bērni mācās modelēt un attīstīt valodu, kā arī skolas vecumā – trenēt fonemātisko uztveri. Programmā „Klausies. Runā. Lasi. Raksti” ir atbilstoši un specifiski vingrinājumi klausīšanās spēju un fonemātikas attīstībai, respektējot katra bērna individuālo attīstību, izmantojot audio ierakstu materiālu, kuru var klausīties daudzas reizes atkārtoti.

To var izmantot gan latviešu valodā runājoši, gan minoritāšu bērni un skolēni pareizai latviešu valodas apguvei. To var izmantot gan individuāli mājas apstākļos, gan arī bērnudārzā vai skolā – lai pilnveidotu, papildinātu un dažādotu mācību stundu (logopēdijas nodarbībās un latviešu valodas stundās).

Izveidotā programma piedāvā bērnam pašam veidot un nostiprināt prasmi klausīties un salīdzināt dažādi skanošus balss tembrus (tiek piedāvāta izvēle – sieviešu un vīriešu balss ieraksts), pareizi izrunāt saklausīto, pareizi to izlasīt un uzrakstīt. Papildus tiek piedāvāti attēli vizuālo asociāciju nostiprināšanai. Inovatīvās tehnoloģijas pasaulē mūsdienās izmanto ierakstu (audio) materiālu, lai vingrinātu un trenētu klausīšanās iemaņas jebkurā vecumā ar mērķi pareizi iemācīties vai koriģēt noteiktas valodas prasmes. Programma palīdzēs skolēnam iemācīties saklausīt, pareizi izrunāt, izlasīt un uzrakstīt vārdus, vārdu savienojumus un teikumus latviešu valodā.

Programmas priekšrocības:

- Programma pieejama 24h/7dienas nedēļā,
- Īpašs piedāvājums skolām un bērnudārziem visam gadam,
- Lietojama ērtā vietā un laikā – mājās, mierīgā vidē, kopā ar vecākiem,
- Speciālistiem iespēja programmu izmantot individuāli vai grupā,
- Iespējas izmantot minoritāšu bērniem pareizai latviešu valodas apguvei.

Sīkāku informāciju par Programmas „Klausies. Runā. Lasi. Raksti” un interesantām tēmām par valodas attīstību, skaņas un mūzikas daudzpusīgās izmantošanas iespējām var iegūt www.alirana.lv mājas lapā.

**Madonas pilsētas 1.vidusskolas
logopēde
Gunta Zeltiņa**

Vingrinājumi lasīšanas prasmju pilnveidei

Logopēdam ikdienas darbā jāstrādā ar bērniem, kam ir valodas attīstības traucējumi dažādos līmeņos, sākot no fonētiskās nepietiekamības līdz jauktiem specifiskiem attīstības traucējumiem, kas ietver arī lasīšanas traucējumus. Nozīmīgs posms lasītprasmes attīstībā ir zilbju lasīšana un zilbju saliedēšana vārdā. Zilbju saliedēšanas automatizēšanai piedāvāju izmantot šādu vingrinājumu:

**Lasi tikai katra vārda pirmo zilbi!
Uzraksti, kāds teikums veidojas!**

- 1.Mazā šīfera namiņā braucējs kāra jaku. (Ma-ši-na brau-kā-ja.)
- 2.Plaudis karūsai ziedoja dimantu. (Plau-ka ziedi.)
- 3.Leons dusmīgi kurināja sakārni. (Le-dus ku-sa.)

4.Ziedus mašīnā atveda nākamajai carienei. (Zie-ma at-nā-ca.)

5.Vabolīte karnevālā lidināja japāņu lietussargu tusnīdama. (Va-kar li-ja lie-tus.)

Savukārt, lai vingrinātos vārdu saskatīšanā, pilnveidotu vizuālo uztveri, pārbaudītu domāšanas ātrumu, izmantoju šādu uzdevumu:

Atrodi, kāds četru burtu vārds atrodams abos līdzās esošajos kvadrātos! Vārdi var būt ierakstīti gan pareizā, gan apgrieztā secībā, gan no augšas uz leju, gan otrādi, gan pa diagonāli.

NĀSS

V	I	R	S	Ū
E	E	G	L	E
Z	S	R	I	S
O	N	Ā	S	S
R	A	B	Ā	M

SAMI

E	T	S	A	K
I	S	T	O	E
G	A	L	D	S
U	M	A	K	P
T	I	L	G	A

VADS

L	A	S	T	E
I	G	T	S	L
E	U	O	D	S
T	A	V	A	U
I	R	A	V	S

S	I	L	E	L
A	S	E	G	A
U	R	Ā	L	I
L	Z	A	N	K
E	M	I	A	S

S	A	G	L	I
A	K	R	M	C
U	Ā	A	K	Ā
L	S	Š	I	L
E	T	I	Ķ	I

A	S	Ā	M	B
L	R	B	J	U
M	A	R	I	T
A	V	A	D	S
T	S	D	O	E

Bērzaunes pamatskolas,
Mārcienas pamatskolas
logopēde
Daina Briede

Logoritmika - bērnu valodas korekcijas veids ar

Jau trešo mācību gadu Cesvaines pirmsskolā "Brīnumzeme" bērniem ar valodas traucējumiem ir iespēja (speciālās programmas ietvaros) divas reizes nedēļā piedalīties logoritmikas nodarbībās. Sadarbībā ar mūzikas skolotāju Irēnu Lecīti katru nedēļu atbilstoši tēmai un logopēdiskajai korekcijai iekļaujam šādas logopēdisko vingrinājumu grupas: sagatavošanas, elpošanas, artikulācijas, delnas un pirkstu sīkās muskulatūras attīstības, vispārējo fizisko attīstību veicinošus, uzmanību attīstošus, ritma izjūtu attīstošus, fonētiski fonemātisko dzirdi attīstošos vingrinājumus un dziedāšanu ar kustībām.

Individuālajās logopēdiskajās rotaļnodarbībās, logopēdiskajās stundās Sarkanu pamatskolā izmantoju kādu no logoritmikas elementiem, lai padarītu interesantāku darbošanos.

Bērniem ar runas traucējumiem ritma rotaļas palīdz attīstīt un pilnveidot artikulāciju un dikciju. Vienlaikus runas spēles trenē šo bērnu atmiņu un bagātina vārdu krājumu.

Logoritmikā:

Opar ritma instrumentiem var izmantot ritma instrumentus un dažādus skaņu rīkus - akmentiņus, kārbīņas ar dažādu pildījumu (zirņi, griķi, rīsi utt.) čiekurus, gliemežvākus, avokado kauliņus, valriekstu čaulas u.c.,

Ovar spēlēt pirkstiņrotaļas,

Ovar mācīties skandējamus dzejoļus, tautas dziesmas ar

izteiksmīgām kustībām,

Ovar spēlēt rotaļas, kas saistītas ar paša ķermeņa iepazīšanu: izmantojot skanošos žestus, nostiprinot labās, kreisās puses izjūtu,

Ovar spēlēt rotaļas, kur atdarināti dzīvnieki - lācis, kaķis, peles utt., dzīvnieku kustību ritmiska imitācija,

Ovar kustēties mūzikas pavādjumā, dejot, vingrot ar dažādiem atribūtiem - rotaļlietām, bumbām u.c.

Bērniem logoritmika ļoti patīk, viņu uzmanību īpaši piesaista pašgatavotie skaņu rīki un darbības veidu maiņa.

Skandēt tautasdziesmu, skaitāmpantu vai dzejoļu tekstus iespējams dažādi - gan bez īpašas izteiksmes, ievērojot runas ritmu un pareizu artikulāciju, gan atainojot tekstā saklausāmas emocijas un izteiksmes, vienlaikus saglabājot teksta ritmiskumus.

Idejas un materiālus izmantoju no B.Brices grāmatām "Pirkstiņu rotaļas", "Skaņu pasakas un ritma rotaļas", "Spēlējiet, spēlmanīši!", "Tipu tapu dziesmiņa", "Viss sākas ar rotaļu".

**Cesvaines PII „Brīnumzeme”,
Sarkanu pamatskola
logopēde Agita Auzāne**

Bērns nerespēktē pieaugušos

STRĪDĀS AR VECĀKIEM

- Rādiet priekšzīmi uzvedībā un sarunās, lai neizraisītos konflikti ar bērnu.
- Respektējiet viņu, runājiet mērķtiecīgi un patiesi, labestīgi, nevis kritizējot.
- Izvairieties no strīdus izraisošām situācijām, radiet bērnam izvēles iespējas ("Ko tu labāk gribi darīt — uzklāt galdu vai pabarot suni?").
- Ja bērns sāk strīdēties, paskaidrojiet, ko no viņa sagaidāt, panāciet izvērītās prasības izpildi.
- Dodot kādus norādījumus, izsakiet arī pamudinājumu ("Kad tu būsi gatavs gulētiešanai, es tev palasīšu priekšā").
- Nedodiet bērnam uzreiz vairākus norādījumus, pārāk augstas prasības parasti izraisa pretimrunāšanu.
- Ja bērns publiskā vietā gražojas, strīdas ar jums, aizvediet viņu malā, paskaidrojiet, kāpēc tā nedrīkst uzvesties.
- Sarunās ar bērnu neaizmirstiet lietot „lūdzu” un „paldies”.
- Bērnam jāsaprot, ka vienmēr pilnīgi taisnīga pienākumu vai privilēģiju sadale nav iespējama, jo

ģimenē taču katrs ir citāds.

- Mudiniet bērnu plānot visu uz priekšu, lai nepadarītā dēļ nerastos konflikti.
- Neļaujiet bērnam izvairīties no pienākumiem, kaut arī viņš runā pretī.
- Uzslavējiet bērnu par labu uzvedību un paklausību!

RUNĀ PRETĪ

- Paskaidrojiet, ko bērns dara nepareizi un kādas tam var būt sekas.
- Kad bērnam doti norādījumi, panāciet, lai viņš tos tiešām izpildītu, nepieļaujiet nevajadzīgu izrunāšanos.
- Pasakiet, ko nozīmē runāt pretī un, ka nevajag censties vienmēr "paturēt pēdējo vārdu".
- Neļaujiet bērnam izvairīties no pienākumiem, kaut arī viņš runā pretī.
- Pirms ciemiņu ierašanās vai viesos iešanas atgādiniet bērnam, ka neklājas pieaugušajiem runāt pretī.
- Nerādiet apstākļus, kas to veicinātu ("Lūdzu, saliec mantiņas! nevis "Tava istaba vienmēr ir nekārtība, kad tu to sakopsi?").

2014.

NERESPEKTĒ CITUS, IEJAUCAS SARUNĀS

- Izvirziet noteikumus visiem ģimenes locekļiem, jo sevišķi bērniem (gaidi savu kārtu runāt, stāvi blakus otram mierīgi, līdz tiek ievērots, atvainojies, ja nepieciešams citus pārtraukt).
- Rādiet priekšzīmi, piemēram, kā pievērst sev uzmanību, citus nepārtraucot pusvārdā.
- Paskaidrojiet bērnam, ko viņš dara nepareizi un kā vajadzētu izturēties ("Tu mani pārtrauci, kad es runāju ar tēvu. Tev jāpagaida, kamēr es beidzu, un tad pasaki, ko gribēji!").
- Nelieciet bērnam pārāk ilgi gaidīt, neaizmirstiet, ka viņš ir vēlējis ar jums runāt.

- Nepārtrauciet bērnu, kad viņš runā.
- Katru dienu atliciniet laiku, lai bērns jums varētu kaut ko netraucēti pastāstīt.
- Ja viņš joprojām cenšas pārtraukt citu sarunas, pievērsiet tam uzmanību, pasakot, kādas būs sekas šādai uzvedībai ("Tev būs jāiet otrā istabā").
- Uzsākot ilgstošāku sarunu ar kādu tuvinieku vai ciemiņu, pavaicājiet bērnam, vai viņam ko nevajag, pasakiet, ka būsiet aizņemti, lai jūs netraucē.
- Izskaidrojiet, ka kritiskos brīžos var citus pārtraukt, iepriekš par to atvainojoties.

**Madonas pilsētas 1.vidusskolas
sociālais pedagogs
Iveta Bērziņa**

Ģeogrāfijas skolotāju metodiskās apvienības pieredze

Ģeogrāfija attēlos

Mūsdienu mācību stunda nav iedomājama bez dažādu informāciju tehnoloģiju izmantošanas, jo daudzi mācību materiāli ir digitālā veidā. Skolotāji nemitīgi mācās un apgūst jaunas prasmes, kā šos līdzekļus pēc iespējas mērķtiecīgāk izmantot, bet tikpat svarīgi ir arī skolēniem piedāvāt mācīties un veikt mājas darbus, izmantojot dažādus rīkus un iespējas virtuālajā vidē. Savā darba pieredzē esmu konstatējusi, ka tie mājas darbi, kurus jāveic, izmantojot IT, parasti tiek veikti ar interesi un ir maz gadījumu, kad par to izpildi jāatgādina.

Es savā darbā regulāri lietoju vairākas aplikācijas, bet pateicoties tam, ka piedāvājums ir ļoti liels, šo izmantoto rīku skaits arvien papildinās.

Viena no pirmajām aplikācijām, ko izmantoju un vēl arvien sekmīgi turpinu ar to strādāt, ir fotovisi.com. Ar šīs aplikācijas palīdzību var veidot saistošas un izzinošas attēlu kolāžas. Tēmas var būt dažādas, piemēram, Austrālijas dzīvnieki, tuksneša augi, meža tipi Latvijā, tūrisma objekti kādā no valstīm u.tml. Darba procesā skolēni it kā „spēlējoties” apgūst doto tematu, izmanto tehnoloģijas, un mācību process viņiem šķiet saistošs.

Lai sāktu darbu pie tēmas, skolēniem piedāvāju instrukciju, pēc kuras vadoties top gatavais produkts. Skolotājam kolāžas parasti tiek atsūtītas elektroniski, līdz ar to taupot arī materiālos līdzekļus.

Piedāvāju šīs aplikācijas izmantošanas norādes:

Izveidot 2 bilžu galerijas, izmantojot rīku photovisi.com, par Arktikas un Antarktīdas

atšķirīgajām īpašībām, izmantojot attēlus, klāt pievienojot īsu aprakstu. Informācija atrodama mācību grāmatā.

- 1.Pierakstu kladē, izmantojot mācību grāmatu, ieraksta īpašības, kuras raksturīgas tikai Arktikai un tikai Antarktīdai.
- 2.Atlasa vajadzīgos attēlus, izmantojot google.com vai bing.com un saglabā mapē uz displeja (meklējot attēlus, izmantojiet tulkotāju, jo angļu un citās valodās ir lielāka attēlu izvēle).
- 3.Start.
- 4.Izvēlas paraugu ar domu, lai ievietojamo attēlu skaits būtu vienāds vai mazāks par paraugā redzamo attēlu skaitu.
- 5.Add items.
- 6.Photos from
- 7.Iezīmē visus vajadzīgos attēlus (var izmanto ctrl pogu).
- 8.Atver.
- 9.Attēlu izskatu, novietojumu un lielumu var mainīt.
- 10.Pievieno atbilstošo **tekstu un virsrakstu**.
- 11.Dowlond.
- 12.Saglabāt kā (nosaukumā obligāti ieraksta savu vārdu).
- 13.„Gatavo” kolāžu sūta elektroniski uz@inbox.lv .

**Kalsnavas pamatskolas
ģeogrāfijas skolotāja
Regīna Makovska**

Izdevumu sagatavoja: **Kristīne Lukaševica** (mob.26461330), mājturības un tehnoloģiju metodiskās apvienības vadītāja **Lolita Briška**, skolas atbalsta personāla metodiskās apvienības vadītāja **Gunta Zeltiņa**

Datorsalikums: Kristīne Lukaševica